

Organizacja praktycznej nauki zawodu w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie

I. Przepisy ogólne

- § 1. Celem praktycznej nauki zawodu jest przygotowanie uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych do zdania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe i kwalifikacje w zawodzie oraz do sprawnego wykonywania zawodu.
- § 2. Okres prowadzenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w cyklu nauczania oraz zakres zdobywanych umiejętności określają ramowe plany nauczania, podstawy programowe oraz standardy egzaminacyjne.
- § 3. Praktyczna nauka zawodu realizowana jest poprzez:
- a) zajęcia praktyczne
  - b) praktyki zawodowe
  - c) naukę jazdy samochodem, ciągnikiem i kombajnem zbożowym
  - d) eksploatację maszynami rolniczymi
- § 4. Miejscem odbywania praktycznej nauki zawodu są:
- a) warsztaty szkolne
  - b) pracownie szkolne
  - c) zakłady pracy
  - d) urzędy, banki i inne instytucje krajowe
  - e) przedsiębiorstwa rolnicze, zakłady, rolnicy poza granicami kraju

II. Regulamin organizacyjny warsztatów szkolnych działających w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie.

Warsztaty Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie nie stanowią odrębnej jednostki organizacyjnej, wchodzi w skład bazy dydaktycznej do realizacji praktycznej nauki zawodu. Warsztaty obejmują hale do obróbki ręcznej, obróbki mechanicznej, naprawy pojazdów i maszyn rolniczych, spawalnictwa oraz pracownię produkcji roślinnej i mechanizacji rolnictwa. Regulamin warsztatowy zawiera obowiązki i zadania nauczycieli zawodu i uczniów odbywających zajęcia na warsztatach.

§ 1.

Obowiązki i zadania nauczyciela zawodu.

Nauczyciel zawodu jest pracownikiem pedagogicznym szkoły i do jego obowiązków należy realizowanie zadań dydaktycznych i wychowawczych. Zadania te powinny być realizowane zgodnie z organizacją obowiązującą w warsztatach, z zachowaniem w pełni wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy.

1. Realizowanie zadań dydaktyczno wychowawczych

1.1 Zadania dydaktyczne należy realizować zgodnie z obowiązującym programem nauczania na dany rok szkolny, oraz ustaleniami wprowadzonymi przez Komisję Przedmiotów Zawodowych.

W tym celu należy:

- a) w oparciu o tygodniowy rozkład zajęć warsztatów szkolnych opracować harmonogram przejść uczniów przez poszczególne działy dla swojej klasy,
- b) opracować zmiany programowe i przedstawić KPZ do analizowania i zatwierdzenia,
- c) dokonać rozbicia materiału na jednostki dydaktyczne prowadzonych przez siebie zajęć.

Powyższą dokumentację należy opracować w terminie ustalonym przez Dyrektora Szkoły.

1.2 Każde zajęcia praktyczne nauki zawodu powinny być uprzednio zaplanowane i przygotowane.

W związku z tym do obowiązków nauczyciela należy:

- a) zaplanowanie przygotowanego tematu na zajęciach w oparciu o program nauczania oraz dysponowane prace,
- b) przygotowanie merytoryczne danego zagadnienia,
- c) przygotowanie metodyczne i dydaktyczne do prowadzenia zajęć z określonego tematu,
- d) zaplanowanie celów lekcji, dobór metody lub metod, przygotowanie planu zajęć,
- e) zaplanowanie oraz przygotowanie pracy, którą uczniowie będą wykonywać podczas zajęć,
- f) pobieranie materiałów, narzędzi z narzędziowni,
- g) przygotowanie i sprawdzenie maszyn, urządzeń, stanowisk pracy, sprawdzenie ich pod względem technicznym oraz bezpiecznej i higienicznej pracy; niedopuszczalne jest zezwolenie na pracę ucznia przy maszynie, urządzeniu niesprawdzonym technicznie lub nie odpowiadającym warunkom bhp. (brak odpowiednich zabezpieczeń, osłon, odpowiedniego oznakowania itp.) – odpowiedzialny nauczyciel zawodu,
- h) przygotowanie zagadnień bhp dla danej jednostki lekcyjnej.

1.3. Podczas prowadzenia zajęć szczególną uwagę należy zwrócić na :

- a) wyrabianie u młodzieży umiejętności planowania i organizowanie pracy na stanowisku roboczym
- b) wyrabianie dbałości o dokładność wykonanej pracy, staranny montaż maszyn i urządzeń,
- c) wdrażanie uczniów do oszczędzania surowców, warsztatów, maszyn, urządzeń, narzędzi oraz energii, wody itp.,
- d) prowadzenie przez uczniów dzienników,
- e) podnoszenie kultury osobistej i zawodowej ucznia wyrażającej się zamiłowaniem do pracy, poszanowaniem własności społecznej, koleżeńskim współzyciem i współdziałaniem,
- f) oddziaływanie wychowawczo poprzez własną organizację stanowisk pracy oraz odpowiednie prowadzenie nauki zawodu,
- g) wygląd osobisty ucznia (czyste i nie podarte ubranie robocze),
- h) przestrzeganie przez uczniów regulaminu warsztatowego.

1.4 Nauczyciel podczas zajęć warsztatowych winien dbać o :

- a) dobrą atmosferę pracy w grupie,
- b) aktywność i samodzielność przy pracy,

- c) właściwy dobór objaśnień, pokazów itp.,
  - d) właściwą postawę ucznia na stanowisku pracy,
  - e) wzbudzać samokrytyczny stosunek ucznia do własnej pracy.
- 1.5 W czasie zajęć warsztatowych nauczyciel zawodu jest obowiązany posiadać następującą dokumentację zajęć:
- a) rozkład materiału na jednostki dydaktyczne,
  - b) dziennik lekcyjny.
- 1.6 Każde odbyte zajęcia powinny być wpisane tego samego dnia do dziennika lekcyjnego.
- 1.7 Temat powinien być w miarę możliwości szczegółowy, niewłaściwe jest określanie tematu jednym lub dwoma słowami.
- 1.8 Należy systematycznie oceniać wyniki nauczania uczniów, oraz na bieżąco wpisywać oceny do dzienniczków i dziennika lekcyjnego.

2. Nauczyciel jest również zobowiązany do:

- a) przygotowania hali oraz znajdujących się w niej maszyn i urządzeń do bezpiecznej pracy zgodnie z zasadami bhp, przepisami sanitarnymi i ppoż.,
- b) dokładnej znajomości instrukcji pracy każdej maszyny, urządzenia, przekazania tych wiadomości uczniom i dopilnowania ich przestrzegania,
- c) umieszczenia instrukcji obsługi maszyn i urządzeń, apteczki oraz wszystkich instrukcji wymaganych przez instytucje nadzorujące szkołę,
- d) zapoznanie uczniów na zajęciach rozpoczynających nowy dział z przepisami bhp, możliwymi zagrożeniami i narażeniami, aktualnymi wynikami pomiarów, regulaminem warsztatów, programem nauczania oraz kryteriami oceniania,
- e) przestrzegania przepisów bhp, utrzymywania na bieżąco czystości maszyn, urządzeń i pomieszczeń,
- f) zgłaszanie wszystkich wypadków przy pracy inspektorowi bhp oraz kierownictwu,
- g) punktualnego rozpoczynania, zakończenia zajęć oraz przerwy śniadaniowej,
- h) uczestniczenia w posiedzeniach Komisji Przedmiotów Zawodowych oraz Rady Pedagogicznej,
- i) wykonywania zaleceń pohospitacyjnych i realizacji ich w podanym terminie,
- j) nie pozostawiania młodzieży bez opieki w czasie trwania zajęć,
- k) używanie właściwych zwrotów i wyrażeń w obecności uczniów,
- l) niedopuszczalne jest spożywanie alkoholu na terenie szkoły lub rozpoczynanie pracy będąc pod wpływem alkoholu.

§ 2.

Obowiązki i zadania uczniów:

- a) uczniowie wchodzi do pracowni razem z nauczycielem i zajmują wyznaczone przez nauczyciela miejsca,
- b) w czasie zajęć praktycznych obowiązuje ucznia noszenie ubrania roboczego oraz właściwego obuwia,
- c) zabrania się uczniom pozostawiania w szatni w czasie zajęć praktycznych pieniędzy, dokumentów i innych wartościowych rzeczy,
- d) uczeń ma obowiązek dbać o czystość i porządek na stanowisku roboczym i w pomieszczeniach warsztatowych oraz przestrzegać zasady bezpieczeństwa,
- e) uczeń zobowiązany jest mieć na zajęciach dzienniczek w którym na bieżąco prowadzi notatki na temat przebiegu zajęć; dzienniczek podlega sprawdzeniu i ocenie przez nauczyciela prowadzącego zajęcia,

- f) każdy uczeń ma wyznaczone stanowisko szkoleniowe, którego nie wolno zmieniać ani opuszczać bez zgody nauczyciela zawodu,
- g) prośba o zwolnienie ucznia z zajęć może być zrealizowana tylko na podstawie pisemnej prośby rodziców lub opiekunów ucznia; nauczyciel wpisuje zwolnienie do dzienniczka,
- h) uczeń, który opuścił zajęcia zobowiązany jest do uzupełnienia zaległości na zajęciach dodatkowych prowadzonych przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu – zajęcia są prowadzone wg ustalanego na każdy rok szkolny harmonogramu,
- i) przerwy w zajęciach są dostosowane do potrzeb uczniów i organizacji zajęć w szkole,
- j) wychodzenie z pracowni w innym czasie niż podczas przerwy dozwolone jest tylko za zgodą nauczyciela zawodu,
- k) uczeń jest odpowiedzialny za powierzone mu narzędzia i materiał,
- l) materiały, narzędzia oraz wyroby gotowe nie mogą być zabierane do domu,
- m) uczeń na zakończenie zajęć na polecenie nauczyciela porządkuje stanowisko robocze, przedstawia pracę do oceny i uzupełnia dokumentację,
- n) porządkowaniem pracowni zajmują się wyznaczeni przez nauczyciela dyżurni,
- o) uczeń zobowiązany jest wykonywać wszystkie polecenia nauczyciela zawodu oraz okazywać szacunek przełożonym, pracownikom zakładu oraz kolegom.

III. Zasady organizowania praktyk zawodowych

§ 1.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

§ 2.

Praktyki zawodowe uczniów mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego, w tym również w okresie ferii letnich.

§ 3.

W przypadku organizowania praktyk zawodowych w okresie ferii letnich odpowiedniemu skróceniu ulega czas trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów odbywających te praktyki.

§ 4.

Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu.

§ 5

.Dobowy wymiar godzin zajęć praktycznej nauki zawodu uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat - 8 godzin.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin, przy zachowaniu tygodniowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu jest możliwe tylko u tych pracodawców

albo w tych indywidualnych gospodarstwach rolnych, gdzie przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji.

§ 6.

Umowę o praktyczną naukę zawodu organizowaną poza daną szkołą zawiera dyrektor szkoły (lub w jego imieniu kierownik szkolenia praktycznego) z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.

§ 7.

Szkoła kierująca uczniów na praktyczną naukę zawodu:

- a) nadzoruje realizację programu praktycznej nauki zawodu,
- b) współpracuje z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu,
- c) zapewnia ubezpieczenie uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków,

§ 8.

Podmioty przyjmujące uczniów lub młodocianych na praktyczną naukę zawodu:

- a) zapewniają warunki materialne do realizacji praktycznej nauki zawodu, a w szczególności:
  - stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - odzież, obuwie robocze i środki ochrony indywidualnej oraz środki higieny osobistej przysługujące na danym stanowisku pracy pracownikom, zgodnie z odrębnymi przepisami
  - pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej
  - dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych,
- b) wyznaczają odpowiednio nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz opiekunów praktyk zawodowych
- c) zapoznają uczniów z organizacją pracy, regulaminem pracy, w szczególności w zakresie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy, oraz z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy
- d) nadzorują przebieg praktycznej nauki zawodu,
- e) współpracują ze szkołą
- f) powiadamiają szkołę o naruszeniu przez ucznia przepisów bhp lub regulaminu pracy.

§ 9.

Praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych są prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych, którymi mogą być pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy albo osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne.

§ 10.

Opiekę nad młodzieżą odbywającą praktyki zawodowe w pracowni produkcji roślinnej i mechanizacji rolnictwa w ZSCKR w Lututowie przejmuje kierownik szkolenia praktycznego.

§ 11.

Gospodarstwo rolne w którym odbywa się praktyka zawodowa musi spełniać określone kryteria:

- a) dla praktyk zawodowych w zawodzie technik rolnik:
  - powierzchnia gospodarstwa min. 15 ha użytków rolnych (w przypadku gospodarstw specjalistycznych min. 5 ha)
  - uprawa podstawowych grup roślin ze szczególnym uwzględnieniem roślin okopowych, przemysłowych i pastewnych
  - hodowla zwierząt, przede wszystkim bydła mlecznego (obora pod kontrolą użytkowości mlecznej)
  - nowoczesne maszyny i urządzenia do produkcji rolniczej
- b) dla praktyk zawodowych w zawodzie technik mechanizacji rolnictwa:
  - powierzchnia gospodarstwa min. 15 ha użytków rolnych
  - nowoczesne maszyny i urządzenia do produkcji rolniczej pozwalające na realizację tematów z eksploatacji maszyn rolniczych.

Dla technika mechanizacji rolnictwa czas odbywania praktyk w gospodarstwach indywidualnych wynosi 20% - 40% wymiaru praktyk zawodowych.

§ 12.

W szczególnych przypadkach uczniowie mogą odbywać praktyki zawodowe w gospodarstwach rodzinnych. Gospodarstwo musi spełniać kryteria zawarte w punkcie 11a lub 11b. Uczeń może również ubiegać się o umożliwienie odbywania praktyki zawodowej w gospodarstwie rodzinnym w związku z zaistniałymi przypadkami losowymi: np. śmierć lub niezdolność do pracy któregoś z rodziców. Uczeń, który pragnie odbywać praktykę zawodową w gospodarstwie rodzinnym składa podanie (wraz z odpowiednimi dokumentami), do Komisji Przedmiotów Zawodowych na minimum dwa tygodnie przed terminem rozpoczęcia praktyki. KPZ rozpatruje podanie i na tydzień przed terminem rozpoczęcia praktyki informuje ucznia o podjętej decyzji.

§ 13.

Wszystkie sprawy nieobjęte niniejszym regulaminem reguluje rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu oraz rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych wydane przez Ministra właściwego do spraw oświaty.